

Investigating the relationship between social commitment and political participation among the citizens of Bandar Abbas

Abstract

Political participation, which entered the political literature of political theorists following the process of socialization of human beings and interference in the political management of countries, plays a vital role in the system of indirect democracy and is the main mechanism for achieving popular sovereignty. Considering the importance of discussing political participation, the present study seeks to answer the main question of whether there is a difference between different dimensions of social commitment and participation by using field method, survey technique, questionnaire tool and using SPSS and Smart PLS software. Is there politics among the citizens of Bandar Abbas? The statistical population of the present study is citizens aged 18 and over in Bandar Abbas, whose number is about 450 thousand and 384 of them have been studied as a sample size. The results show that the relationship between the total amount of social commitment (0.35) and its dimensions, ie voluntary observance of norms (0.43), internalization of values (0.37), commitment to society (0.40), is the same Self-concept with others (0.32) and family commitment (0.25) have a positive, direct and significant relationship with citizens' political participation. Therefore, all research hypotheses are confirmed. The results of the structural equation model (Smart PLS) also showed that the total effect of the independent variable of social trust on citizens' political participation is 0.55.

Keywords: Political Participation, Social Commitment, Elections, Bandar Abbas.

بررسی ارتباط بین تعهد اجتماعی و مشارکت سیاسی در بین شهروندان شهر بندرعباس

سید باقر حسینی نژاد ماه خاتونی^۱

محمد حسن الهی منش^۲

رضا پریزاد^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۳/۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۵/۱

چکیده

مشارکت سیاسی و نحوه اجرای آن برای تمام جوامع مدرن امروزی یکی از مهمترین موضوعات اجتماعی و سیاسی بشمار می رود. مشارکت می تواند زمینه توسعه کلی جوامع را ترسیم کند. لذا جوامع امروز برای مشارکت شهروندان در کلیه امور اهمیت زیادی قایل هستند. پارادایم پژوهش حاضر کمی و با روش پیمایشی انجام شده است. این پژوهش از نظر شیوه اجرا توصیفی - پیمایشی و از نظر هدف کاربردی است. جامعه آماری شامل شهروندان بالای ۱۸ سال شهر بندر عباس می باشد که از بین آنها نمونه ای به تعداد ۳۸۴ نفر انتخاب شد. روش نمونه گیری نیز بر اساس نمونه گیری نیز خوشه ای بوده است. ابزار پژوهش پرسشنامه محقق ساخته ای بود که روایی آن با دیدگاه خبرگان احصا شد و پایایی نیز با آزمون کرونیباخ مورد محاسبه قرار گرفت. برای تحلیل داده ها نیز از نرم افزارهای پی ال اس ورژن ۲۴ استفاده شد. نتایج مویید این بود که بین متغیر تعهد اجتماعی (۰/۳۵) و ابعاد آن یعنی رعایت داوطلبانه هنجارها (۰/۴۳)، درونی شدن ارزش ها (۰/۳۷)، پایبندی به جامعه (۰/۴۰)، یکسان پنداری خود با دیگران (۰/۳۲) و پایبندی به خانواده (۰/۲۵) با مشارکت سیاسی شهروندان ارتباط مثبت و مستقیم و معنادار وجود دارد.

کلیدواژگان: مشارکت سیاسی، تعهد اجتماعی، انتخابات، شهر بندرعباس.

^۱دانشجوی دکتری علوم سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران، seyed.b.hosseni1400@gmail.com

^۲استادیار گروه علوم سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران (نویسنده مسئول)، elahimanesh2006@yahoo.com

^۳استادیار گروه علوم سیاسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران، r-parizad@yahoo.com

از جمله عوامل مرتبط با مشارکت سیاسی تعهد اجتماعی می باشد. تعهدات اجتماعی برخاسته از ایده هایی است که می توانند تا حدودی بین عاملان اجتماعی و همچنین ارتباطی که این عامل ها می توانند با خودشان داشته باشند، توصیف شود (سینگ^۱، ۲۰۱۷: ۱۴۲). از آنجایی که میزان تعهد اجتماعی در میان افراد جامعه با عوامل اجتماعی متعددی در رابطه است، از این روی با این بررسی می توان ریشه های ایجاد تعهد و تداوم آن را پیدا کرد و بر آن اساس شرایط مناسبی را برای تربیت افرادی با تعهد اجتماعی بالا مهیا کرد. آنجا که عدم وجود تعهد و اعتماد بین مردم و خانواده ها منجر به گسسته شدن روابط اجتماعی میان مردم می شود، ممکن است عوامل اقتصادی و اجتماعی با تعهد اجتماعی ارتباط داشته باشد و آنجا که در متن و فرهنگ جامعه نگاه داشته شده و از بین نرفته و در نهایت ممکن است نشأت گرفته از عوامل فرهنگی باشد از آنجا که تعهد حالتی هنجار گونه در جامعه داشته و قانونمند است، پدیده های اجتماعی است و از آنجا که حالتی مرضی به خود می گیرد و افزایش می یابد به یک مساله اجتماعی مبدل می گردد (پاسکویر^۲، ۲۰۰۴: ۱۵۴).

تعهد اجتماعی عاملی است که باعث ایجاد نظم در کار و حس انجام وظیفه در افراد می شود. توجه به مفهوم تعهد اجتماعی در جامعه، توجه به اخلاق و روابط انسانی است. تعهد باعث می شود، افراد نسبت به وظایف و رفتار اجتماعی خود، وجود تعهد اجتماعی در یک جامعه باعث افزایش مشارکت های داوطلبانه، ایجاد همدلی و برقراری نظم در جامعه و پایبندی به اصول جامعه می گردد بدون وجود عامل کنترل خارجی حساس باشند و وظایف خود را به بهترین شکل ایفا کنند (سیدی، ۱۳۹۵: ۱۰۴).

تعهد اجتماعی به عنوان یکی از ارکان مهم اجتماعی، شرایط تنظیم امور را فراهم کرده، به قابلیت نظم و ثبات اجتماعی می افزاید و پیش بینی امور و جریان های اجتماعی را نیز تسهیل می کند. تعهد به کارکردی بودن یک گروه اجتماعی کمک می کند، چنانکه یکپارچگی تعهدات فردی موجب ایجاد تعهد اجتماعی و در نتیجه مشارکت سیاسی بیشتر می شود.

۲- پیشینه پژوهش

- امینی و دیگران (۱۳۹۹) در پژوهشی نتیجه گرفتند وضعیت مشارکت سیاسی در سطح بالا (۴۳/۲) است. طبق نتایج آزمون پیرسون بین متغیر اعتماد سیاسی (۰/۴۸۱)، انسجام سیاسی- اجتماعی (۰/۴۴۵)، آگاهی اجتماعی- سیاسی (۰/۵۴۸)، تعلق طایفه ای - ایلی (۰/۵۸۳)، تعلق مذهبی (۰/۲۵۹)، محرومیت نسبی (۰/۲۰۱) مصرف رسانه های جمعی (۰/۶۴۳)، تعلق جناحی- سیاسی (۰/۴۶۵) با مشارکت معنادار است.

- هافمن و دود^۳ (۲۰۱۴) ضمن تحقیقی با عنوان «مذهب، جنسیت و مشارکت سیاسی در آفریقا که در زمینه بررسی ارتباط نگرش مذهبی (اسلام و مسیحیت) با میزان مشارکت سیاسی سه کشور نیجریه، اوگاندا و سنگال» به عمل آوردند، با نمونه ای متشکل از ۳۶۰۰ آزمودنی به این نتیجه رسیدند که افراد دارای جهت گیری مذهبی از نظر شناختی در حد بالایی قرار دارند و دین و مذهب تأثیر قابل ملاحظه ای در کنش سیاسی این افراد می گذارد. همچنین طبق یافته ها، هر دو مذهب اسلام و مسیحیت افراد را به مشارکت در امور اجتماعی فرا می خواند اما مشارکت در بین افراد مسلمان بیشتر از افراد مسیحی بوده است.

1. Singh

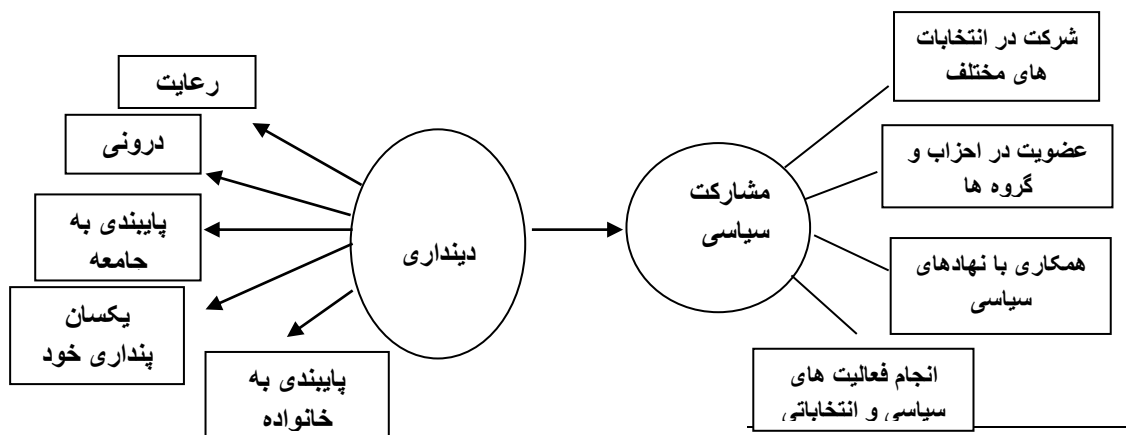
2. Pasquire

3. Hoffman & Dowd

هانتینگتون و نلسون^۱ معتقد بودند دو عامل اساسی در افزایش مشارکت سیاسی افراد جامعه دخالت دارند یکی نخبگان و دیگری توسعه اقتصادی - اجتماعی است. نخبگان جامعه برای بقا خود در مسند قدرت اقتصادی و اجتماعی نیز به دو صورت باعث مشارکت سیاسی افراد میشود. اول اینکه باعث تحرک اجتماعی افراد جامعه شده و در پی آن کسب منزلت های بالاتر و احساس کارایی سیاسی را در افراد جامعه موجب می شود که در نهایت این فرایند فرد را به مشارکت سیاسی بیشتر رهنمون میکند. دوم اینکه توسعه اقتصادی - اجتماعی موجبات انسجام و تضاد گروهی را فراهم کرده که این مسأله باعث افزایش آگاهی گروهی و دخالت بیشتر افراد در فعالیتهای سازمانی و در نهایت مشارکت سیاسی می شود. به نظر این دو محقق در دراز مدت میتوان بین این متغیرها و مشارکت سیاسی رابطه قابل قبولی برقرار کرد و در کوتاه مدت متغیرهای دیگری چون مهاجرت، علائق مذهبی و غیره مطرح می شود. آنان معتقد بودند وضعیت اقتصادی - اجتماعی، عضویت در اتحادیه، احزاب و انجمنهای مختلف حزبی و غیرحزبی، آگاهی حزبی و گروهی، وابستگی به گروههای قومی و مذهبی، سطح آموزش، جنسیت، نوع اجتماع (مشارکت بیشتر اجتماع شهری نسبت به اجتماع روستایی) و منزلت اجتماعی متغیرهای مهمی در تبیین مشارکت هستند (هانتینگتون و نلسون، ۱۹۷۶: ۱۶۳).

اساس نظریه هانتینگتون بر محور نوسازی در کشورهای در حال توسعه می باشد. به عقیده وی نوسازی به معنای پذیرش تدریجی هنجارهای کلی و دستاوردی از سوی گروه های ترکیب کننده جامعه، پیدایش وفاداری ها و تعهد و تعلق های افراد و گروه ها به دولت ملی و رواج این تصور است که شهروندان در برابر دولت حقوقی برابر و نسبت به دولت تعهداتی برابر دارند (هانتینگتون، ۱۳۷۰: ۹۲).

همانطور که اشاره شد، از نظر میلبراث و گوئل چهار عامل مهم در تبیین مشارکت سیاسی نقش دارند که علاوه بر آنها سه عامل مهارت، منابع و تعهد را نیز باید در نظر داشت. همچنین بعضی منابع مانند وقت و پول در میزان مشارکت تاثیر دارند. منبع ممکن است به صورت تماس و رابطه با افراد دیگر و نفوذ و قدرتی که از این رابطه ناشی می شود، باشد. سرانجام، تعهد نیز عامل مهمی در این زمینه است. تعهد نسبت به یک آرمان یا یک هدف، رهبر یا سازمان نیز در افزایش میزان مشارکت سیاسی موثر است (راش، ۱۳۹۳: ۱۳۵).

1. Huntington and Nelson

مدل نظری پژوهش

۵- فرضیه‌ها

- بین رعایت داوطلبانه هنجارها و مشارکت سیاسی شهروندان ارتباط وجود دارد.
- بین درونی شدن ارزش‌ها و مشارکت سیاسی شهروندان ارتباط وجود دارد.
- بین پایبندی به جامعه و مشارکت سیاسی شهروندان ارتباط وجود دارد.
- بین یکسان‌پنداری خود با دیگران و مشارکت سیاسی شهروندان ارتباط وجود دارد.
- بین پایبندی به خانواده و مشارکت سیاسی شهروندان ارتباط وجود دارد.

۶- روش

جدول ۱. شاخص‌های پایایی متغیرهای پژوهش

متغیر	شاخص	ضریب آلفا
مشارکت سیاسی	شرکت در انتخابات‌های مختلف	۰/۷۵۶
	عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی	۰/۸۴۵
	همکاری با نهادها و انجمن‌های سیاسی	۰/۷۲۳
	انجام فعالیت‌های سیاسی و انتخاباتی	۰/۷۶۳
تعهد اجتماعی	رعایت داوطلبانه هنجارها	۰/۷۸۰
	درونی شدن ارزش‌ها	۰/۷۹۸
	پایبندی به جامعه	۰/۷۶۰
	یکسان‌پنداری خود با دیگران	۰/۷۲۳
	پایبندی به خانواده	۰/۷۴۵

۱ - ۶- تعریف متغیرهای پژوهش

- تعهد اجتماعی

تعریف مفهومی: تعهد اجتماعی مجموعه‌ای از عقاید و افکار و باورها تلقی می‌باشد که افراد رفتار خود را در روابط اجتماعی بر اساس آنها تشکیل می‌دهند و اینکه تا چه حد ارزش‌ها و اهداف شخصی‌شان با دیگر اعضای جامعه سازگاری و همخوانی دارد (ابراهیمی و دیگران، ۱۳۹۳: ۵۴).

تعریف عملیاتی: در پژوهش حاضر تعهد اجتماعی با شاخص‌های رعایت داوطلبانه هنجارها، درونی شدن ارزش‌ها، پایبندی به جامعه، یکسان‌پنداری خود با دیگران و پایبندی به خانواده مورد بررسی قرار گرفته شده است.

در این پژوهش مشارکت سیاسی با شاخص های شرکت در انتخابات های مختلف، عضویت در احزاب و گروه ها، همکاری با نهادهای سیاسی، انجام فعالیت های سیاسی و انتخاباتی مورد سنجش قرار گرفته شده است.

۷- یافته ها

جدول ۲. توزیع پاسخگویان بر حسب دینداری و ابعاد آن

مؤلفه های تعهد اجتماعی	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد		میانگین
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
رعایت داوطلبانه هنجارها	۱۴/۵۸	۵۶	۱۷/۴۶	۱۳۸	۳۵/۹۳	۸۱	۲۱/۰۹	۴۲	۱۰/۹۴	۲/۹۶	۲/۹۶
درونی شدن ارزش ها	۵/۴۶	۲۱	۸/۳۳	۹۵	۲۴/۷۳	۱۷۰	۴۴/۲۷	۶۶	۱۷/۱۹	۳/۵۹	۳/۵۹
پایبندی به جامعه	۷/۰۳	۴۷	۴/۶۸	۱۲۸	۲۲/۹۱	۱۰۸	۳۸/۵۵	۳۳	۲۶/۸۲	۳/۰۳	۳/۰۳
یکسان پنداری با دیگران	۷/۲۹	۲۸	۱۴/۰۶	۱۲۲	۳۱/۷۷	۱۱۱	۲۸/۹۰	۶۹	۱۷/۹۷	۳/۳۶	۳/۳۶
پایبندی به خانواده	۵/۲۰	۲۰	۱۶/۴۱	۱۶۰	۴۱/۶۶	۹۰	۲۳/۴۴	۵۱	۱۳/۲۸	۳/۲۳	۳/۲۳
میزان کل تعهد اجتماعی											۳/۲۳

بررسی ارتباط بین تعهد اجتماعی و مشارکت سیاسی در بین شهروندان شهر بندرعباس

خروجی جدول ۲، نشان می دهد که در میان مؤلفه های تعهد اجتماعی بیشترین میانگین مربوط به درونی شدن ارزش ها (۳/۵۹) و کمترین میانگین مربوط به رعایت داوطلبانه هنجارها (۲/۹۶) می باشد. میانگین یکسان پنداری (۳/۳۶)، پایبندی به خانواده (۳/۲۳) و پایبندی به جامعه (۳/۰۳) و میانگین کلی تعهد اجتماعی نیز (۳/۲۳) می باشد که میزان آن بالاتر از متوسط است.

جدول ۳. توزیع فراوانی متغیر مشارکت سیاسی

مؤلفه های مشارکت سیاسی	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد		میانگین
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	

۳/۶۳	۱۸/۲۳	۷۰	۴۳/۲۳	۱۶۶	۲۵/۷۸	۹۹	۸/۳۴	۳۲	۴/۴۲	۱۷	شرکت در انتخابات ها
۲/۶۵	۵/۷۳	۲۲	۲۱/۰۹	۸۱	۲۸/۱۲	۱۰۸	۲۲/۶۶	۸۷	۲۲/۴۰	۸۶	عضویت در احزاب و گروه های سیاسی
۲/۷۲	۵/۲۰	۲۰	۲۱/۰۹	۸۱	۳۲/۰۳	۱۲۳	۲۴/۴۹	۹۴	۱۷/۱۹	۶۶	همکاری با نهادها و انجمن های سیاسی
۳/۴۷	۱۶/۱۵	۶۳	۳۶/۷۱	۱۳۱	۳۳/۳۳	۱۲۸	۹/۶۳	۴۸	۴/۱۶	۱۶	فعالیت های سیاسی و انتخاباتی
۳/۱۱											میزان کل مشارکت سیاسی

۱۴۰۱ بهمن، شماره یازدهم، مجله علمی-پژوهشی (مقاله علمی-پژوهشی) جامعه شناسی سیاسی ایران، سال پنجم، شماره یازدهم، بهمن ۱۴۰۱

یافته‌ها نشان می‌دهد شرکت در انتخابات‌ها دارای بیشترین میانگین یعنی (۳/۶۳) و عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی دارای کمترین میانگین یعنی (۲/۶۵) می‌باشد. میانگین فعالیت‌های انتخاباتی (۳/۴۷) و میانگین همکاری با نهادها و انجمن‌های سیاسی (۲/۷۲) می‌باشد.

جدول ۴. وضعیت نرمال بودن متغیرهای پژوهش

شاخص‌ها	مشارکت سیاسی	رعایت هنجارها	درونی شدن ارزش‌ها	پایبندی به جامعه	پایبندی به یکسان پنداری با دیگران	پایبندی به خانواده
تعداد	۳۸۴	۳۸۴	۳۸۴	۳۸۴	۳۸۴	۳۸۴
مقادیر کلموگروف-اسمیرنوف	۲/۲۵	۲/۳۵	۳/۴۶	۲/۴۴	۲/۷۱	۲/۵۷
سطح معناداری (دو دامنه)	۰/۱۴	۰/۱۱	۰/۰۶	۰/۰۹	۰/۱۸	۰/۱۳

جدول ۵. همبستگی بین متغیرهای مستقل و وابسته تحقیق

نام متغیر		مشارکت سیاسی شهروندان	
شاخص‌ها	ضریب همبستگی	سطح معناداری	
		رعایت داوطلبانه هنجارها	۰/۴۳

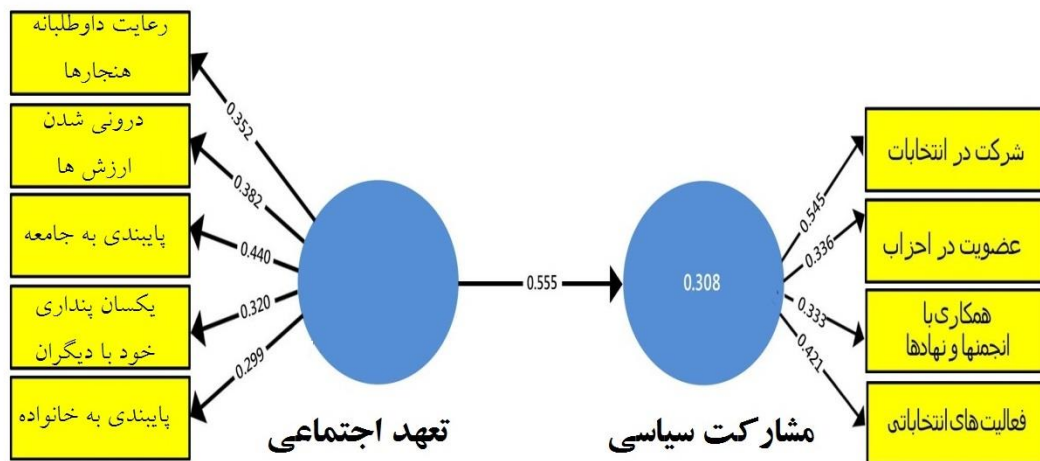
۰/۰۰۰	۰/۳۷	درونی شدن ارزش ها	تعهد اجتماعی
۰/۰۰۰	۰/۴۰	پایبندی به جامعه	
۰/۰۰۱	۰/۳۲	یکسان پنداری خود با دیگران	
۰/۰۰۱	۰/۲۵	پایبندی به خانواده	
۰/۰۰۰	۰/۳۵	میزان کل تعهد اجتماعی	

یافته ها حاکی از آن است که بین تمامی ابعاد تعهد اجتماعی و همچنین میزان کل آن با مشارکت سیاسی از دیدگاه شهروندان شهر بندرعباس رابطه مثبت و مستقیم و معنادار وجود دارد. در این میان رابطه بین رعایت داوطلبانه هنجارها و مشارکت سیاسی ($P=0/43$) دارای بیشترین ضریب همبستگی و رابطه بین پایبندی به خانواده و مشارکت سیاسی دارای کمترین ضریب همبستگی ($P=0/25$) می باشند.

همچنین رابطه بین درونی شدن ارزش ها ($P=0/37$)، پایبندی به جامعه ($P=0/40$) و یکسان پنداری خود با دیگران ($P=0/32$) با مشارکت سیاسی از دیدگاه شهروندان شهر بندرعباس دارای ضریب همبستگی مثبت و معنادار می باشد. بنابراین می توان استدلال کرد که هر چه میزان کل تعهد اجتماعی ($P=0/35$) و ابعاد آن بیشتر شود میزان مشارکت سیاسی از دیدگاه شهروندان شهر بندرعباس بیشتر می شود و تمامی فرضیه های پژوهش حاضر تأیید می شوند.

برآوردهای مربوط به شاخص های ارزیابی کلیت مدل ساختاری و پارامترهای اصلی این مدل (اثر متغیر تعهد اجتماعی بر مشارکت سیاسی) در شکل و جداول زیر گزارش شده است:

شکل ۱: مدل معادله ساختاری اثر تعهد اجتماعی بر مشارکت سیاسی

جدول ۶. برآورد شاخص های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری

NFI	SRMR	GOF	شاخص
-----	------	-----	------

مقدار	۰/۸۲	۰/۰۸۳	۰/۹۰
-------	------	-------	------

شاخص های ارزیابی کلیت مدل معادله ساختاری در مجموع بیانگر این است که داده ها مدل نظری پژوهش را حمایت می کنند، به عبارت دیگر برازش داده ها به مدل برقرار است و شاخص ها دلالت بر مطلوبیت مدل معادله ساختاری دارند.

جدول ۷. برآورد اثر متغیر تعهد اجتماعی بر مشارکت سیاسی

متغیر مستقل	مسیر	متغیر وابسته	ضریب تعیین	ضریب اثر	مقدار بحرانی	سطح معناداری
تعهد اجتماعی	<---	مشارکت سیاسی	۰/۳۰۸	۰/۵۵۵	1/2	۰/۰۰۱

مقادیر برآورد شده در جدول بالا بیانگر این است: (۱) متغیر تعهد اجتماعی در مجموع ۰/۵۵ از واریانس متغیر مشارکت سیاسی را تبیین می کند، با مدنظر قرار دادن مقادیر مربوط به حجم اثر شاخص ضریب تعیین این مقدار در حد متوسط (۰/۳۰) برآورد می شود، به عبارت دیگر متغیر تعهد اجتماعی در ابعاد مختلف در حد متوسط توان تبیین واریانس متغیر مشارکت سیاسی در بین شهروندان را دارد. (۲) اثر متغیر تعهد اجتماعی بر مشارکت سیاسی به لحاظ آماری معنادار است. بنابراین فرضیه ی کلی پژوهش مبنی بر اینکه متغیر تعهد اجتماعی بر مشارکت سیاسی تأثیر دارد، تأیید می شود. با توجه به مقدار ضریب تأثیر می توان گفت اثر متغیر تعهد اجتماعی بر متغیر مشارکت سیاسی مثبت، مستقیم و در حد متوسط برآورد می شود، به این معنا که افزایش میزان تعهد اجتماعی می تواند در حد متوسط منجر به تقویت مشارکت سیاسی گردد.

۸ - نتیجه گیری

از جمله عوامل مرتبط با مشارکت سیاسی تعهد اجتماعی می باشد. تعهد اجتماعی به عنوان یکی از ارکان مهم اجتماعی، شرایط تنظیم امور را فراهم کرده، به قابلیت نظم و ثبات اجتماعی می افزاید و پیش بینی امور و جریان های اجتماعی را نیز تسهیل می کند. تعهد به کارکردی بودن یک گروه اجتماعی کمک می کند، چنانکه یکپارچگی تعهدات فردی موجب ایجاد تعهد اجتماعی و در نتیجه افزایش مشارکت می شود.

بر اساس یافته ها تعهد اجتماعی عامل بالا رفتن مشارکت سیاسی در جامعه می باشد. تعهد اجتماعی حاکی از هم ذات پنداری و وابستگی عاطفی فرد با جامعه است و رضایت را در بین افراد جامعه ایجاد می کند. این تعهد متضمن ترجیح نفع جمعی بر نفع فردی (تعهدپذیری) و قبول انتظار جامعه برای گذشتن از نفع فردی (فشار هنجاری) است. در بیان اهمیت تعهد اجتماعی و ربط آن با مشارکت سیاسی، توجه به این نکته حائز اهمیت است که نظام اجتماع، منابع عاطفی و احساسی جامعه را تأمین می کند و منشأ به وجود آمدن انواع ما در جامعه است. بنابراین این نظام از طریق تقویت و تداوم روابط عاطفی و معاشرتی باعث شکل گیری «ما» ها یا اجتماعات گوناگون همچون اجتماعات خانوادگی، دوستی، قومی، مذهبی، همسایگی و نظایر آنها در جامعه می شود و مشارکت توسط افراد را ایجاد می کند.

تعهد اجتماعی از طریق تأکید بر ارزش های کلی و دسترسی پذیر یعنی ارزش هایی چون احساس مسئولیت نسبت به دیگران سازمان اخلاقی جامعه را حفظ می کند و بنابراین موجب پیوند اعضای جامعه و همبستگی اجتماعی می شود. بنابراین تعهد اجتماعی دارای پتانسیل های بالایی در جهت مشارکت سیاسی افراد می باشد.

منابع

- سیدی، فرانک. (۱۳۹۵). عوامل موثر بر تعهد اجتماعی زنان در زندگی شهری. همایش بین‌المللی زنان و زندگی شهری.
- صبوری، منوچهر. (۱۳۹۱). جامعه‌شناسی سیاسی. تهران: انتشارات سخن.
- طیبی‌نیا، موسی و نقدی، اسدالله. (۱۳۹۱). بررسی مشارکت سیاسی دانش‌آموزان و عوامل مرتبط با آن. فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی جوانان، سال سوم، شماره ۷، پاییز.
- عبدالله، عبدالمطلب. (۱۳۹۶). تأثیر مؤلفه‌های مذهبی بر رفتار رأی‌دهی و مشارکت سیاسی در جمهوری اسلامی. علوم سیاسی (باقرالعلوم)، سال بیستم، شماره ۷۷، بهار.
- فالکس، کیث. (۱۳۹۴). شهروندی، ترجمه‌ی: محمدتقی دلفروز، تهران: کویر.
- کوزر، لوییس. (۱۳۸۴). زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی. ترجمه: محسن ثلاثی. تهران: نشر علمی.
- لپیست، مارتین و دوز، رابرت. (۱۳۷۳). جامعه‌شناسی سیاسی. ترجمه محمدحسین فرجاد، تهران: نشر توس.
- Anderson, D. M. (2003). The Civic Web: Online Politics and Democratic Values. *Asia Pacific Journal of Education* 37(1).
- Barkan, Steven. (1998). Race, issue engagement, and political participation. *Race & society*. 1 (1): 63 – 76.
- Guth & J. Green & L. Kellstedt & C. Smidt. (2002). "Religion and Political Participation", Prepared for *Delivery at the 2002 Annual Meeting of the American Political Science Association*.
- Hoffman, A. and Dowd, R. (2014). Religion Gender and Political Participation in Africa Lessons from Nigeria Senegal and Uganda De: Lessons from Nigeria, Senegal and Uganda, Department of Political Science, University of Notre Dame.
- Huntington.S & J.M Nelson (1976), *Political Participation in Developing Countries* Cambridge, Harvard University Press.
- Jemna, V & M. Curelaru, (2009). Values and Students' Political Participation, *Journal for The Study of Religions and Ideologies*, 8, (24).
- McClurg, S.D. (2011), *Social Networks and Political Participation: The Role of Social Interaction in Explaining Political Participation*. *Political Research Quarterly*, 56 (December). 449-464.
- Norris, Pippa (2000). "Us Campaign 2000: of Pregnant Chads, Butterfly Ballots and Partisan Vitriol", *Government and Opposition*, Vol 36, No 1: 3-131.
- Nygard, M., Nyqvist, F., Steenbeek, W., & Jakobsson, G. (2015). Does Social Capital Enhance Political Participation of Older Adults? A Multi-Level Analysis of Older Finns and Swedes. *Journal of International and Comparative Social Policy*, 31(3), 234-254.

- Pasquire, PH. R. Flores, B. Chaib-draa. (2004). "Modeling Flexible Social Commitment and There Enforcement". In Glazes M-P. et al. (eds.): Proc. Of the 5th Int. Workshop Engineering Societies in Agents World ESAW05, pp. 111-116.
- Singh, M.(2017), "Commitment Among Autonomous Agents in Information-rich Environment". In preceding of the 8th AOTP04 Workshop on Modeling Autonomous Agent in a Multi-agent World (MAAMAW), pp. 141-155.
- Skoric, Marko M., Deborah Ying, Ying Ng., (2009), "Bowling Online, Not Alone: Online Social Capital and Political Participation in Singapore", Journal of Computer-Mediated Communication, Vol. 14, No. 2.
- Teney, C. & Hanquinet, L. (2017). High Political Participation, High Social Capital? A relational analysis of youth social capital and political participation. Social Science Research, 41(5), 1213-1226. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ssresearch.2012.03.012>.